

Kedves Testvérek!

Azt mondja Jézus ebben a mai evangéliumi példázatban: „Akkor minden nemzet összesereglik.” És a minden nemzet összesereglése után pedig azt mondja majd a dicsőséges király, hogy az egyik csapat álljon ide, a másik csoport álljon oda. Itt az igazak, ott pedig a nem igazak. 2000 évvel ezelőtt a választott nép tagjai közül is nyilván nagyon sokan abban a gondolatban éltek az életet, hogy: *„Mi ahhoz a néphez tartozunk, mi annak a csoportnak vagyunk a tagja. Ezért aztán, még ráadásul még megkaptuk az Úr törvényét, mi többé-kevésbé ezt betartjuk. Tehát bizonyos szempontból mi már biztosítottuk azt, hogy nekünk az Isten országában van a helyünk, az már el is készült. Úgyhogy mi ilyen értelemben is biztonságban vagyunk, a tagságunk már érvényes.”* Ez a történet a 2000 évvel ezelőtt élő ember gondolatához is kapcsolódik, már olyan értelemben, hogy: *„Ti azt gondoljátok, hogy azért, mert valamelyik csoportnak a tagja vagytok, az egyet jelent azzal, hogy akkor ide vagy oda?”* Ezért talán Jézusnak szinte már az unalomig jelenik meg az, hogy mi alapján mondja Jézus, hogy ki igaz, és ki nem, hogy enni, és inni, és a ruha, és a látogatás. Nekünk is szembe kell nézni ezzel, hogy azzal, hogy megkeresztelték, hogy házasságok kötöttem, hogy pappá szentelték, ránk is vonatkozik Jézusnak a története.

Jakab Antal Erdélyi Gyulafehérvári püspök édesapja írja fiának, aki 1930-as évek végén Rómában tanul: „Az Isten mindenkinek csak egy életet adott, arra kell vigyáznia, abból kell valami szépet kihoznia, valami szép példát megmutatnia.” Majd így folytatja: „Semmik vagyunk, vagy legalábbis egészen kis emberkék vagyunk. Régebben is láttam ugyan, hogy az emberek mindenütt csak emberek. A tudósok keveset tudnak, s mi sem leszünk nagyobbak saját magunknál, s a régieknél sem. Még magunkhoz méltónak lenni is nehéz.”

Egyes emberként gyakorta tapasztalhatjuk meg magunkról is, hogy egyes emberként, személyként egészen érzékenyek tudunk lenni. Úgy meg-meg tudunk rendülni, és érezzük az indíttatást az emberségre, a szolidaritásra vagy az irgalomra. Amikor a különböző csoportoknak, közösségeknek, intézményeknek, szervezeteknek a tagjaiként ugyan azokban a helyzetekben találjuk magunkat, ez nem egyszer nem segíti, inkább nehezíti a helyzetünket. Attól függően, hogy az a csoport, a szervezet, intézmény vagy közösség mit gondol, mit vall ugyan arról, amiről mi egyébként egyénileg is kialakíthatjuk a saját megfontolásunkat. Ezért mi mindannyian nem vagyunk könnyű helyzetben akkor, amikor az emberségünk megnyilatkozásaira hív Isten. Azért, mert nem csak azon fog múlni, hogy egészen a magunk nevében és személyesen mit hogyan ítélünk meg. Azon is, hogy a társas szolidaritás miatt nem lesz nekünk könnyű, hogyha az a csoport, vagy intézmény, közösség, vagy szervezet esetleg valamit másképp gondol, mint amit a keresztény emberség diktálna. Megjelennek a csoportok, ezek a nemzetek, mondhatnánk így, szervezetek és intézmények, és az egyes embernek nem lesz mindig könnyű emberségesnek maradni.

A második gondolat. Az '50-es, '60-as évekre vonatkozóan a diktatúrának egy szimbolikus mondatát hallottam újból és újból, nyilván történeti munkákban, ez így szólt: *„Nem azt kérdezzük, mit tettél, hanem hogy kik a szüleid?”* Hát, ha van mondat, ami pontosan leírja azt, amiről eddig beszéltem, és közben a csoporthoz való tartozás, ami az identitást is megerősíti, és közben néha megnehezíti az emberséget, hát ebben a mondatban minden benne van. Ha arra gondolok, hogy mint osztályidegen, ha nem a piaristákhoz jelentkezem, akkor nem vesznek fel gimnáziumba, mint több osztálytársról kiderült...

Jézus azt mondja, hogy az igazakat arról ismerjük meg, hogy nem csak kerülik a rosszat, hanem teszik a jót. Nem csak harcolnak a rosszal, hanem teszik a jót. Egy nagypapa tizennégy éven keresztül, hetente két nap bement a csecsemőkhöz, a koraszülött osztályra, és a koraszülött csecsemőkkel, és a beteg pici babákkal töltött el sok-sok időt, tizennégy éven

keresztül, heti két nap. Interjúvolták ott a nővéreket, hogy mit szólnak ehhez a nagypapához. Azt mondják: „Mit szólnak ehhez a nagypapához? Hát azt szóljuk, hogy amikor ezeket a tenyérszi picit babákat odaadtuk neki, ezek a babák sose sírtak nála.” Ebben a történetben Jézus azt mondja: „Kik az igazak? Akik jót cselekednek.” És most ezt a két gondolatot hadd rakjam össze. A jó csoporthoz tartozás, ami megerősíti az önazonosságunkat, és közben a fölszólítás arra, hogy tegyünk jót. Ne csak kerüljük a rosszat, ne csak harcoljunk a rosszal, sőt, és első sorban tegyük a jót. Ha ezt a kettőt összetesszük, akkor egy szintén nehéz helyzet sejlik föl számunkra.

Hogyan lehetséges az, hogy miközben mindannyian egyet érthetünk abban, hogy az éhezőnek adjunk enni, a szomjazónak inni, a ruhátlan, a börtön, és a többi, erre általában mondhatjuk, hogy egyetértünk. De hogyan lehetséges az, hogy olyan sokszor nem szól a lelkiismeretünk? Mert nem szól. Én egyetlen választ szeretnék most idehozni az eddigi gondolatmenetet követve: hogyha a lelkiismeretünk helyére egy csoportnorma lép. És ha ott annak a csoportnak, intézménynek, szervezetnek, közösségnek a normája, vagy akár előírása vagy parancsa az, hogy nem kell segíteni, akkor lehet, hogy nem szól a lelkiismeret. Mégpedig azért, mert az önazonosságunk erős gyökeret eresztett abban a számunkra nagyon fontos csoportban, szervezetben vagy közösségben.

Még egy történetem van, talán ez a legfontosabb történetem. Jó pár hónappal ezelőtt láttam egy képet, egy hatalmas nagydarab ember, úgy emlékszem egy kopasz, nagydarab, izmos ember, a vállán hoz egy eszméletlen, kisebb embert. És a történet az, hogy valamiféle véleménynyilvánítás, tüntetés, zavargásba, erőszakos cselekménybe torkollik az utcán, és ebben a verekezésben és összeütközésben lesznek sebesültek, és többek között eszméletét veszti ott egy férfi. És ez a hatalmas, nagydarab ember odamegy, és ott a verekezés közepén ezt a picit a vállára veszi, és kiment. Fölkapta ezt a sajtó, és kérdezték ettől a nagydarab embertől: „Miért csinálta ezt?” Azt mondja, hogy: „Láttam, hogy ott eszméletlenül fekszik, arra gondoltam, hogy lehet, hogy nagy baj van. És az, hogy a vállamra vettem, és kihoztam onnan, hát ezt gondolkodás nélkül csináltam, egyszerűen valahogy ez volt a természetes.” De a történet legfontosabb részét nem mondtam még el. Ez pedig az, hogy az az eszméletlen férfi, akit ő kihozott, az ellenfél csoportjához tartozott.

A záró gondolatom így szól. Az ember, aki magát jónak, igaznak, rendesnek tartja, és örül neki, hogy csoportoknak, szervezeteknek, közösségeknek, intézményeknek és országoknak a polgára és tagja, azt mondja: „Hát, nem is láttunk titeket.” És ez mit jelen? Ez azt jelenti, hogy szinte nem vettük észre azt, hogy te ember vagy. Hát, ha nem veszem észre, hogy te ember vagy, mint én, miért kellett volna segítenem? A történet végén ezt a fontos mondatot hadd hozzam ide, hogy miért adok enni, vagy inni, miért látogatlak meg, miért veszek észre, miért fogadlak be, miért adok neked egy kabátot? Nem azért, mert olyan vagy, mint én, hogy olyan ember vagy, mint én, hanem mert ember vagy, mint én, olyan nélkül. Idézve az székely ember üzenetét: Régebben is láttam ugyan, hogy az emberek mindenütt csak emberek. A tudósok keveset tudnak, s mi sem leszünk nagyobbak saját magunknál, s a régieknél sem. Még magunkhoz méltónak lenni is nehéz.

Micsoda örök eszmény lehet számunkra, amikor nap, mint nap találkozunk az embertelenség kisebb vagy nagyobb formáival. Ma az emberi kapcsolatok szinte kizárólagos motivációja és értékmérője a haszon lett. Ezért nekünk, keresztényeknek, az ünnep csak akkor lehet teljes, ha a megemlékezést tettek követik, és nem csak ajkunkkal tiszteljük őt, hanem cselekedeteinkkel. Nem nagyokkal, kicsikkel, mert arra vagyunk meghívva. Hogy magunkhoz méltóan éljük az életet, ha nehéz is.

Amen.